

List Ojca Świętego Franciszka

z okazji setnej rocznicy ogłoszenia Listu apostolskiego „Maximum illud”

o działalności prowadzonej przez misjonarzy na świecie

Do Czciwego Brata

Kardynała Fernando Filoniego,

Prefekta Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów

30 listopada 2019 r. będziemy obchodzili setną rocznicę ogłoszenia Listu apostolskiego *Maximum illud*, którym Benedykt XV pragnął na nowo zdynamizować misyjną odpowiedzialność za głoszenie Ewangelii. Był rok 1919: pod koniec straszliwej wojny światowej, którą nazwał „bezsensowną rzezią”¹, Papież dostrzegał potrzebę ewangelicznego przekształcenia działalności misyjnej na świecie, tak aby została oczyszczona z wszelkiej kolonialnej spuścizny i trzymała się z dala od tych dążeń nacjonalistycznych i ekspansjonistycznych, które spowodowały wiele katastrof. „Kościół Boży jest powszechny i nie jest obcy żadnemu ludowi ani narodowi”² – pisał, zachęcając także do odrzucenia wszelkich form interesowności, ponieważ tylko głoszenie i miłość Pana Jezusa, potwierdzone świętością życia i czynionym dobrem, są sensem misji. W ten sposób Benedykt XV dał więc szczególny impuls misji *ad gentes*, starając się za pomocą narzędzi pojęciowych i komunikacyjnych używanych w tamtym okresie rozbudzić, szczególnie wśród duchowieństwa, świadomość obowiązku misyjnego.

¹ *Lettera ai capi dei popoli belligeranti*, 1 sierpnia 1917, AAS IX (1917), 421-423.

² Benedykt XV, List apostolski *Maximum illud*, 30 listopada 1919, *Breviarium missionum* t. 1, ATK, Warszawa 1979, s. 200-216.

Jest to odpowiedź na wciąż aktualne wezwanie Jezusa: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu!” (Mk16,15). Posłuszeństwo temu poleceniu Pana nie jest dla Kościoła opcją: jest jego „niezbędnym zadaniem”, jak to przypomina Sobór Watykański II³, ponieważ Kościół „z natury swojej jest misyjny”⁴. „Obowiązek ewangelizacji należy uważać za łaskę i właściwe powołanie Kościoła; wyraża on najprawdziwszą jego właściwość. Kościół jest dla ewangelizacji”⁵. Aby wyrazić tę właściwość głosić Jezusa, ukrzyżowanego i zmartwychwstałego dla wszystkich, Zbawiciela żyjącego, Miłosierdzie zbawiające, Sobór stwierdza ponadto, że „Kościół powinien pod wpływem Ducha Chrystusowego kroczyć taką samą drogą, jaką postępował Chrystus, to znaczy drogą ubóstwa, posłuszeństwa, posługi i poświęcenia siebie”⁶, to znaczy, by naprawdę przekazywał Pana, „zasadę i wzór tej odnowionej, napełnionej braterską miłością, uczciwością i pokojowym duchem ludzkości, do której wszyscy tęsknią”⁷.

To, co leżało na sercu Benedyktowi XV niemal sto lat temu, i to, co nam przypomina od ponad pięćdziesięciu lat dokument soborowy, jest niezmiennie aktualne. Dziś, tak jak wówczas „Kościół posłany przez Chrystusa celem objawienia i udzielenia miłości Bożej wszystkim ludziom i narodom, jest świadomy tego, że ma jeszcze do wypełnienia ogromne dzieło misyjne”⁸. W tej kwestii Jan Paweł II zauważył, że „Misja Chrystusa Odkupiciela, powierzona Kościołowi, nie została jeszcze bynajmniej wypełniona do końca” i że „gdy obejmujemy spojrzeniem ludzkość, przekonujemy się, że misja Kościoła dopiero się rozpoczyna i że w jej służbie musimy zaangażować wszystkie nasze siły”⁹. Dlatego też, w słowach, na które chciałbym obecnie zwrócić uwagę wszystkich, wezwał Kościół do „odnowy zaangażowania misyjnego”, w przekonaniu, że misje „odnawiają Kościół, wzmacniają wiarę i tożsamość chrześcijańską, dają życiu chrześcijańskiemu nowy entuzjazm i nowe uzasadnienie. «Wiara umacnia się, gdy jest przekazywana!» Nowa ewangelizacja ludów chrześcijańskich znajdzie natchnienie i oparcie w oddaniu się działalności misyjnej”¹⁰.

W adhortacji apostolskiej *Evangelii gaudium*, zbierając owoce XIII Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów, zwołanego, aby zastanowić się nad *Nową ewangelizacją dla przekazu wiary chrześcijańskiej*, pragnąłem ponownie przedstawić całemu

³ Dekret o misyjnej działalności Kościoła *Ad gentes*, 7 grudnia 1965, 7.

⁴Tamże, 2.

⁵Paweł VI, Adhortacja apostolska *Evangelii nuntiandi*, 8 grudnia 1975, 14.

⁶ Dekret *Ad gentes*, 5.

⁷Tamże, 8.

⁸Tamże, 10.

⁹ Encyklika *Redemptoris missio*, 7 grudnia 1990, 1.

¹⁰Tamże, 2.

Kościółowi takie pilne zadanie: „Jan Paweł II zachęcił nas do uznania, że «należy troszczyć się żywo o przepowiadanie» skierowane do tych, którzy stoją z dala od Chrystusa, «gdyż jest to *pierwsze zadanie* Kościoła». Działalność misyjna «stanowi także dziś *największe wyzwanie* dla Kościoła», a «sprawa misji powinna być na pierwszym miejscu». Co by się stało, gdybyśmy rzeczywiście potraktowali te słowa na serio? Po prostu uznalibyśmy, że działalność misyjna stanowi *paradygmat każdego dzieła Kościoła*»¹¹.

To, co chciałem wyrazić, wydaje mi się po raz kolejny niemożliwe do odłożenia na później: „ma znaczenie programowe i poważne konsekwencje. Mam nadzieję, że wszystkie wspólnoty znajdą sposób na podjęcie odpowiednich kroków, aby podążać drogą duszpasterskiego i misyjnego nawrócenia, które nie może pozostawić rzeczy w takim stanie, w jakim są. Obecnie nie potrzeba nam «zwyczajnego administrowania». Bądźmy we wszystkich regionach ziemi w «permanentnym stanie misji»»¹². Nie bójmy się podejmować, z ufnością w Boga i wielką odwagą „opcji misyjnej», zdolnej przemienić wszystko, aby zwyczaje, style, rozkład zajęć, język i wszystkie struktury kościelne stały się odpowiednią drogą bardziej dla ewangelizowania współczesnego świata, niż do zachowania stanu rzeczy. Reformę struktur, wymagającą nawrócenia duszpasterskiego, można zrozumieć jedynie w następujący sposób: należy sprawić, by stały się one wszystkie bardziej misyjne, by duszpasterstwo zwyczajne we wszystkich swych formach było bardziej ekspansywne i otwarte, by doprowadziło pracujących w duszpasterstwie do nieustannego przyjmowania postawy «wyjścia» i w ten sposób sprzyjało pozytywnej odpowiedzi ze strony tych wszystkich, którym Jezus ofiaruje swoją przyjaźń. Jak mówił Jan Paweł II do biskupów Oceanii: «wszelka odnowa Kościoła musi mieć misję jako swój cel, by nie popaść w pewnego rodzaju kościelne zamknięcie się w sobie»»¹³.

List apostolski *Maximum illud* zachęcał, z duchem proroczym i ewangeliczną odwagą, aby wyjść poza granice narodów, żeby dawać świadectwo o zbawczej woli Boga poprzez powszechną misję Kościoła. Zbliżające się stulecie jego opublikowania niech będzie bodźcem do przewyciężenia powracającej pokusy, która czai się za wszelką introwersją kościelną, za wszelkim zamknięciem w swoich bezpiecznych granicach, za każdą formą pesymizmu duszpasterskiego, za wszelką bezpłodną tęsknotą za przeszłością, abyśmy mogli się otworzyć na radosną nowość Ewangelii. Także w naszych czasach, rozdartych tragediami wojny i zagrożonych zasmucającą chęcią podkreślania różnic i wzniecania konfliktów, niech

¹¹Adhortacja apostolska *Evangelii gaudium*, 24 listopada 2013, 15.

¹²Tamże, 25.

¹³Tamże, 27.

z nowym zapałem zostanie zaniesiona do wszystkich Dobra Nowina, że w Jezusie przebaczenie zwycięża grzech, życie pokonuje śmierć, a miłość strach, dając poczucie bezpieczeństwa i nadzieję.

Z takim przekonaniem, akceptując propozycję Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów, ogłaszam październik 2019 roku *Nadzwyczajnym Miesiącem Misyjnym*, aby bardziej rozbudzić świadomość *missio ad gentes* i podjąć z nową energią misyjną przemianę życia i duszpasterstwa. Dobrym przygotowaniem do *Nadzwyczajnego Miesiąca Misyjnego* 2019 roku może być także misyjny październik 2018 roku, tak aby wszystkim wiernym naprawdę leżało na sercu głoszenie Ewangelii i przekształcenie ich wspólnot w rzeczywistości misyjne i ewangelizacyjne; aby mocniej pokochać misję, która „łączy się z miłością do Jezusa, ale jednocześnie z miłością do Jego ludu”¹⁴.

Tobie, Czcigodny Bracie, kongregacji, której przewodniczysz, i Papieskim Dziełom Misyjnym powierzam zadanie rozpoczęcia przygotowania tego wydarzenia poprzez wszechstronne uwrażliwianie Kościołów partykularnych, instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego, a także stowarzyszeń, ruchów, wspólnot i innych kościelnych instytucji. Niech Nadzwyczajny Miesiąc Misyjny będzie intensywnym i owocnym czasem łaski, poprzez promowanie inicjatyw oraz nasilenie w szczególności modlitwy – duszy wszelkiej misji, głoszenie Ewangelii, rozważania biblijne i teologiczne na temat misji, dzieła miłosierdzia chrześcijańskiego i konkretne działania współpracy i solidarności między Kościołami, aby obudził się entuzjazm misyjny i aby nigdy nas z niego nie okradziono¹⁵.

FRANCISZEK

Watykan, 22 października 2017 roku

XXIX Niedziela Zwykła

Wspomnienie św. Jana Pawła II

Światowy Dzień Misyjny

¹⁴Tamże, 268.

¹⁵ Por. tamże, 80.

© LibreriaEditriceVaticana

© Opracowanie – Papieskie Dzieła Misyjne w Polsce